

Maturitní okruhy

Výtvarná výchova

1. Pravěké umění

- první výtvarné projevy
- charakteristika a pojmy: pěštní klín, sféroid, venuše, franko-kantaberský okruh, jeskynní umění, skalní umění, vycpávková malba, neolitická revoluce, megalitické stavby, oppidum, koflík, ...

2. Starověké umění Egypta a Mezopotámie

- Egypt - charakteristika a pojmy: kult posmrtného života, faraon, hrobky, mastaba, sarkofág, kolos, obelisk, pylon, kánon, hieratická perspektiva, oficiální/neoficiální sochařství, reliéf, intarzie, inkrustace
- Mezopotámie - charakteristika a pojmy: tell, zikkurat, stéla, terakota, glazování

3. Starověké umění Kréty, Mykén a antického Řecka

- Kréta - charakteristika a pojmy: krétské paláce, architrávový systém, labrys, rhyton, freska
- Mykény - charakteristika a pojmy: kyklopské zdivo, megaron, propylaje
- Řecko - charakteristika a pojmy: megaron, řády, propylaje, amfiteátr, hipodrom, gymnasion, palestra, kúros, koré, kontrast, černofigurový/červenofigurový styl

4. Starověká kultura Etrusků, umění v antickém Římě

- Etruskové - charakteristika a pojmy: terakota, granulování, cizelování, bucchero, cysta
- Řím - charakteristika a pojmy: chrám, bazilika, thermy, amfiteátr, cirk, divadlo, vila, vítězný oblouk a sloupy, fórum, reliéf, pompejské styly, fajjúmské portréty

5. Umění středověku: křesťanská antika, umění byzantské říše

- křesťanská antika – charakteristika a pojmy: katakomby, babtisterium, martyrion, bazilika (zákristie, katechumeneum, apsida, transept), freska, mozaika, symbol, orant
- Byzanc – charakteristika a pojmy: freska, mozaika, ikona, ikonostas, iluminace, ikonoduelie, ikonoklasmus

6. Doba předrománská a románská; umění Velké Moravy

- Předrománská etapa - charakteristika a pojmy: iluminace, iniciála, donjon, westwerk, karolinské miniatury,
- Románské umění – charakteristika a pojmy: rotunda, bazilika, klášter (kapitulní síň, refektář, dormitář), portál, freska, mozaika, iluminace
- Velká Morava: rotunda, jednolodní kostel, apsida, hradiště, valy, lunice, gombík, nákončí, kaptorgy

7. Umění světového vrcholného středověku: gotika

- základní charakteristika a pojmy: vertikálnita, lomený oblouk, fiála, rozeta, chrlič, bazilika, město, hrad, esovité prohnutí, madony
- gotika napříč architekturou Evropy: Nicola Pisano,...
- gotické malířství a sochařství: Jan van Eyck, Ambrogio Lorenzetti, Giotto di Bondone, Hans Memling, Rogier von der Weyden

8. Gotika v českých zemích

- charakteristika a pojmy: vertikálnita, lomený oblouk, fiála, rozeta, chrlič, bazilika, město, hrad, tzv. krásný styl, esovité prohnutí madony
- gotika v české architektuře: městská architektura, církevní architektura, Petr Parléř, Antonín Pilgram
- gotika v českém malířství a sochařství: Monogramista IP, Mistr Theodorik, Mistr Třeboňského oltáře, Mistr Vyšebrodského oltáře, Mistr Litoměřického oltáře, ...

9. Novověké umění: renesanční architektura a sochařství v Itálii a jinde ve světě

- charakteristika a pojmy: horizontální členění, římsa, architráv, atika, balustráda, arkáda, portikus, řády, karyatida, kazeta, sgrafito, girlanda, feston, eurytmie
- renesance v architektuře a sochařství napříč Evropou: Filippo Brunelleschi, Donato Bramante, Andrea Palladio, Raffael Santi, Michelangelo Buonarroti, Lorenzo Ghiberti, Donatello, Luca Della Robbia, Jean Goujon, ...

10. Renesanční a manýristické malířství v Itálii i jinde ve světě

- charakteristika a pojmy: freska, sgrafito, sfumato (šerosvit), lineární perspektiva
- renesance v malířství napříč Evropou: Masaccio, Fra Angelico, Paolo Uccello, Andrea Mantegna, Sandro Botticelli, Leonardo da Vinci, Michelangelo Buonarroti, Raffael Santi, Tizian, Jacopo Tintoretto, Paolo Veronese, Albrecht Dürer, Matthias Grünewald, Hans Holbein, El Greco, Hieronymus Bosch, Pieter Brueghel, ...

11. Renesance v českých zemích

- charakteristika a pojmy: horizontální členění, římsa, architráv, atika, balustráda, arkáda, portikus, řády, karyatida, kazeta, sgrafito, girlanda, feston, eurytmie, rudolfínské dvorské umění
- renesance v české architektuře: Bonifác Wohlmut, Benedikt Rejt, Paolo della Stella, Ulrico Aostalli, ...
- renesance v českém architektuře malířství: Rudolfínské období, Adriaen de Vries, Giuseppe Arcimboldo, Roelandt Savery, Joris Hoefnagel, ...

12. Světová barokní a rokoková architektura a sochařství

- charakteristika a pojmy: dynamické baroko, klasicizující baroko, realistické baroko, dynamismus, iluzionismus, konvexní a konkávní zakřivení, loreta, francouzský/anglický park, kasulové okno, balustráda, churriguerismus
- Baroko v architektuře a sochařství napříč Evropou: Carlo Maderna, Lorenzo Bernini, Guarino Guarini, Carlo Fontana, Francois Mansart, Jules Hardouin-Mansart, Christopher Wren, William Kent, Mätthaus D. Pöppelmann, Johann B. Fischer von Erlach, Jakob Prandtauer, Alessandro Algardi, Pierre Puget, Jean-Antoine Houdon, Balthasar Permoser, ...

13. Barokní a rokokové malířství ve světovém kontextu

- charakteristika a pojmy: dynamické baroko, klasicizující baroko, realistické baroko, diagonální linie, rozevlátý dynamismus, contrapposto, drapérie
- Baroko v malířství napříč Evropou: Caravaggio, Annibale Carracci, Jusepe Ribera, Giovanni B. Tiepolo, Francesco Guardi, Diego Velázquez, Bartolomé E. Murillo, Nicolas Poussin, Antoine Watteau, Jean-Honoré Fragonard, William Hogarth, Petrus Paulus Rubens, Frans Hals, Jan Vermeer van Delft, Rembrandt Harmenszoon van Rijn

14. Baroko a rokoko v českých zemích

- charakteristika a pojmy: dynamické baroko, klasicizující baroko, selské baroko, barokní gotika, dynamismus, iluzionismus, konvexní a konkávní zakřivení, loreta, kasulové okno, balustráda, diagonální linie, rozevlátý dynamismus, contrapposto, drapérie

- Baroko v českém prostoru: Jean Baptiste Mathey, Kryštof a Kilián Ignác Dientzenhoferovi, František M. Kaňka, Giovanni Santini; Jan Jiří Bendl, Matěj Václav Jäckel, Ferdinand Maxmilián Brokof, Matyáš Bernard Braun;

Karel Škréta, Petr Brandl, Václav Vavřinec Reiner, Jan Kryštof Handke, Norbert Grund, ...

15. Umělecké projevy období klasicismu a empíru; romantismus a realismus v projevu světového

i českého umění; tzv. umělci generace Národního divadla

- Klasicismus a empír charakteristika a pojmy:

- Leo Klenze; Antonio Canova; Jacques Louis David, Jean Auguste D. Ingres, Antonín Machek, ...

- Romantismus charakteristika a pojmy: historismus (neo-/pseudo-styly), eklekticismus

- James Wyatt; Francois Rude; William Blake, John Constable, William Turner, Caspar David Friedrich, Théodore Gericault, Eugeme Delacroix, Francisco Goya, ...

- Josef Zítka; František Tkadlík, Josef Navrátil, Antonín Mánes, Josef Mánes, Amálie Mánesová

- Realismu základní charakteristika a pojmy : barbizonská škola (Théodore Rousseau), Camille Corot, Honoré Daumier, Gustave Courbet, Jean-Francois Millet, Bratrstvo prerafaelistů, Ilja Jefimovič Repin

- Karel Purkyně, Joža Úprka,

- umělci ND – Fr. Ženíšek, Mikoláš Aleš, Vojtěch Hynais, Julius Mařák, Václav Brožík

16. Vznik výtvarné moderny: Impresionismus; postimpresionismus; neoimpresionismus (pointilismus)

- Impresionismus charakteristika a pojmy: parametr barevné skvrny, vliv fotografie, r. 1874
- Édouard Manet, Claude Monet, Camille Pissaro, Alfred Sisley, Auguste Renoir, Edgar Degas, Berthe Morisot; Auguste Rodin; Václav Radimský, Antonín Slavíček
- Postimpresionismus charakteristika a pojmy: Paul Cézanne (archetypy, objem, prostorový vztah), Vincent van Gogh, Paul Gauguin, Henri Toulouse-Lautrec, Henri Rousseau
- Neoimpresionismus základní charakteristika a pojmy: Georges Seurat, Paul Signac

17. Secese jako poslední univerzální umělecký směr, symbolismus

- Arts and Crafts charakteristika a pojmy: John Ruskin a William Morris, Gesamtkunstwerk, stylizace, arganičnost, vlnovka, žena, secese a symbolismus v sochařství a symbolismus v malířství
- Secese základní charakteristika a pojmy...
- Architektura Secese: Charles Rennie Mackintosh, Viktor Horta, Hector G. Guimard, Otto Wagner, Josef Hoffmann, Antonio Gaudí, Osvald Polívka, Dušan Jurkovič, Jan Kotěra, Josef Fanta
- Sochařství Secese: Auguste Rodin, Medardo Rosso, František Bílek, Ladišlav Šaloun, Stanislav Sucharda, Josef Mařatka
- Malířství Secese: Gustave Moreau, Gustav Klimt, František Kupka, Alfonc Mucha, Jan Preisler, Max Švabinský, Vojtěch Preissing

18. Moderna na počátku 20. století: fauvismus, expresionismus, kubismus; specifika českého kubismu

- Fauvismus charakteristika a pojmy: úloha barvy; Henri Matisse, Andre Derain, Maurice Vlaminck, Raoul Dufy, ...
- Expresionismus základní charakteristika a pojmy: skupiny Der Blaue Reiter a Die Brücke
- Edvard Munch, Ernst Ludwig Kirchner, Emil Nolde, Vasilij Kandinskij, Franz Marc, Marc Chagall, Paul Klee, Oskar Kokoschka, Otto Dix, James Ensor,
- - Josef Váchal, Bohumil Kubišta, Emil Filla, Antonín Procházka, Otakar Kubín, Vincenc Beneš, Otto Gutfreund...

- Kubismus charakteristika a pojmy: prekubismus, analytický k., syntetický k., mnohohledovost, simultaneita- Pablo Picasso, Georges Braque, Juan Gris, Fernand Léger, Robert Delaunay, Kazimir Malevič, Marcel Duchamp, ...
- Český kubismus charakteristika a pojmy: kuboexpresionismus, rondokubismus, skupina, Osma, Skupina výtvarných umělců, Artěl - Bohumil Kubišta, Emil Filla, Otto Gutfreund, Antonín Procházka, Václav Špála, Josef Čapek, Josef Chochol, Pavel Janák, Vlastislav Hofman, Josef Gočár, Emil Králíček,...

19. Avantgarda první půle 20. století: futurismus, dadaismus, poetismus, artificialismus, surrealismus

- futurismus charakteristika a pojmy: abolutní x relativní pohyb, simultánnost;
-Giacomo Balla, Umberto Boccioni, Carlo Carrá, Gino Severini, Marcel Duchamp, Luigi Russolo, Michail Larionov, Antonio Saint'Elia, Bohumil Kubišta, ...
- dadaismus charakteristika a pojmy: koláž, asambláž, ready made, fotomontáž;
-Hans Arp, Max Ernst, Kurt Schwitters, Marcel Duchamp, Man Ray, Francis Picabia, Raoul Hausmann
- poetismus, artificialismus základní charakteristika a pojmy:
-Devětsil; Karel Teige, Jindřich Štýrský, Toyen, František Muzika, Josef Šíma
- surrealismus charakteristika a pojmy: veristický x absolutní surrealismus, koláž, frotáž, asambláž, dekalk, fotogram;
-Salvador Dalí, Max Ernst, René Magritte, Joan Miró, Giorgio de Chirico, Hans Arp, Yves Tanguy, André Masson, Karel Teige, Jindřich Štýrský, Toyen, František Muzika, Josef Šíma, Vincenc Makovský, ...

20. Abstraktní umění do roku 1945: orfismus, rayonismus, suprematismus, konstruktivismus, neoplasticismus; škola Bauhaus

- počátky abstrakce charakteristika a pojmy:
-František Kupka, Vasilij Kandinskij, Robert Delaunay, Piet Mondrian, Constantin Brancusi,
- orfismus charakteristika a pojmy:
-František Kupka, Robert Delaunay, Kazimir Malevič, Francis Picabia
- rayonismus (lučismus) charakteristika a pojmy:

-Michail Larionov, Natalie Gončarovová

- suprematismus charakteristika a pojmy:

-Kazimir Malevič

- konstruktivismus charakteristika a pojmy:

-Alexander Rodčenko, Ej Lisickij, Naum Gabo, Antoine Pevsner, Karel Malich

- neoplasticismus charakteristika a pojmy:

-skupina De Stijl, Piet Mondrian

- škola Bauhaus charakteristika a pojmy:

-Walter Gropius, Mies van der Rohe, Marcel Breuer, Adolf Meyer, Paul Klee, Vasilij Kandinskij, László Moholy-Nagy, Oskar Schlemmer, Josef Albers

21. Akční formy umění, land art, konceptuální umění, instalace, video art, postmodernismus

- Akční formy umění charakteristika a pojmy: happening, performance, event, body art; hnutí Fluxus, skupina Aktual;

-Charlotte Moorman, Allan Caprow, John Cage, Wolf Vostell, Joseph Beuys, Vladimír Boudník, Milan Knížák, Zorka Ságlová, Jan Mlčoch, Petr Štembera, Chris Burden, Tomáš Vaněk, Marian

Palla, Jiří Kovanda, Tomáš Ruller, ...

- land art charakteristika a pojmy:

-Christo, Andy Goldsworthy, Miloš Šejn, Ivan Kafka, Magdalena Jetelová, ...

- konceptuální umění základní charakteristika a pojmy:

-Joseph Kosuth, Robert Barry, Jiří Valoch, Jiří Kovanda, Ján Mančuška, Barbora Klímová

- instalace charakteristika a pojmy:

-Ilja Kabakov, Chris Burden, Dalibor Chatrný, Milena Dopitová, David Černý, Anthony Gormley, ...

- video art charakteristika a pojmy:

-Bill Viola, Nam June Paik, Tomáš Ruller, Pipilotti Rist, ...

- postmodernismus charakteristika a pojmy:

-Yasumasa Morimura, Milan Kunc...

22. Vývoj architektury od dob řeckého chrámu po stavby v historizujícím slohu

- Řecko základní charakteristika a pojmy: megaron, řády, propylaje, amfiteátr, hipodrom, gymnasion, palestra
- Řím základní charakteristika a pojmy: chrám, bazilika, thermy, amfiteátr, cirk, divadlo, vila, vítězné oblouky a sloupy, fórum, reliéf, pompejské styly,
- Křesťanská antika základní charakteristika a pojmy: katakomby, baptisterium, martyrium, bazilika (zákristie, katechumeneum, apsida, transept),
- Předrománská etapa základní charakteristika a pojmy: donjon, westwerk. Románské umění: rotunda, bazilika, klášter (kapitulní síň, refektář, dormitář), portál
- Gotika základní charakteristika a pojmy: vertikálnost, lomený oblouk, fiála, rozeta, chrlič, bazilika, město, hrad
- Renesance základní charakteristika a pojmy: horizontální členění, římsa, architráv, atika, balustráda, arkáda, portikus, řády, karyatida, kazeta, sgrafito, girlanda, feston; Filippo Brunelleschi, Donato Bramante, Raffael Santi, Michelangelo Buonarroti,
- Baroko základní charakteristika a pojmy: Dynamické baroko, klasicizující baroko, iluzionismus, konvexní a konkávní zakřivení, loreta, francouzský/anglický park, kasulové okno, balustráda, churriguerismo; Lorenzo Bernini
- Klasicismus a empír základní charakteristika a pojmy; Romantismus: historismus (neo-/pseudo-styly), eklekticismus
- Pojem klasicismus v kontextu dějin architektury, vývoj stavitelství na příkladu chrámu sv. Petra v Říme

23. Vývoj sochy a obrazu od dob raně křesťanské symboliky po realismus

- Křesťanská antika základní charakteristika a pojmy: freska, mozaika, symbol, orant
- Byzanc základní charakteristika a pojmy: freska, mozaika, ikona, ikonostas, iluminace, ikonodulie, ikonoklasmus; Andrej Rubljev

- Románské umění základní charakteristika a pojmy: freska, mozaika, iluminace
- Gotika základní charakteristika a pojmy: esovité prohnutí, madony;
-Nicola Pisano, Giotto di Bondone, Mistr Theodorik, Mistr Litoměřického oltáře
- Renesance základní charakteristika a pojmy: freska, sgrafito, sfumato (šerosvit), lineární perspektiva;
-Masaccio, Fra Angelico, Paolo Uccello, Andrea Mantegna, Leonardo da Vinci, Raffael Santi, Albrecht Dürer, Matthias Grünewald, El Greco
- Baroko základní charakteristika a pojmy: dynamismus, klasicismus, realistické baroko, diagonální linie, rozevlátý dynamismus, contrapposto, drapérie;
-Caravaggio, Annibale Carracci, Jusepe Ribera, Giovanni B. Tiepolo, Petrus, Paulus Rubens, Rembrandt Harmenszoon van Rijn, František M. Kaňka, Jan Jiří Benda, Matyáš Bernard Braun; Karel Škréta

24. Architektura a design napříč 20. (21.) stoletím - Vývoj architektury a užitého umění od secese po postmodernu

- secesní architektura a design, art deco: William Morris, Charles Rennie Mackintosh, Victor Horta, Hector G. Guimard, Otto Wagner, Josef Hoffmann, Antonio Gaudí, Osvald Polívka, Dušan Jurkovič, Jan Kotěra, Josef Fanta, Louis Tiffany, ...
- kubismus: Josef Chochol, Pavel Janák, Vlastislav Hofman, Josef Gočár, Emil Králíček...
- konstruktivismus: Naum Gabo, El Lisickij, Vladimir Tatlin, Konstantin Melnikov, ...
- škola Bauhaus: Walter Gropius, Mies van der Rohe, Marcel Breuer, Adolf Meyer, Paul Klee, Vasilij Kandinskij, László Moholy-Nagy, Oskar Schlemmer
- purismus, funkcionalismus: Adolf Loos, Frank Lloyd Wright, Le Corbusier, Walter Gropius, Mies van der Rohe, Alvar Aalto; Josef Chochol, Vít Obrtel, Ernst Wiesner, Bohuslav Fuchs, Jindřich Kumpošt,
- brutalismus, technokratická a., hi-tech, postmoderna: James Stirling, James Giwan, Věra a Vladimír Machoninovi, Renzo Piano, Richard Rogers, Norman Foster, Aldo Rossi, Alvaro Siza, Mario Botta, James Frazer, Paul Chementov, Henri Ciriani, Robert Venturi, Robert Stern, Michael Graves, Charles Moore, Vlado Milunic, Frank Gehry
- dřívější i současný individualismus: Frank Lloyd Wright, Friedensreich Hundertwasser, Antonín

Engel, Eva Jiřičná, Jan Kaplický, Herzog & de Meuron, Jan Šépka (HŠH architekti)

- současný design: Maxim Velčovský, Tyformy, Adéla Pečlová, Mayda, Terezie Rosalie Kladošová,
Hanuš Lamr...

25. Modernní umění od počátku po současnost - Vývoj umění od impresionismu po současnost

- Impresionismus základní charakteristika a pojmy: parametr barevné skvrny, vliv fotografie, r. 1874
- Édouard Manet, Claude Monet, Camille Pissaro, Alfred Sisley, Auguste Renoir, Edgar Degas,...
Berthe Morisot; Auguste Rodin
- Postimpresionismus základní charakteristika a pojmy: Paul Cézanne, Vincent van Gogh, Paul Gauguin, Henri Toulouse-Lautrec, Henri Rousseau
- Neoimpresionismus základní charakteristika a pojmy: Georges Seurat, Paul Signac
- Fauvismus základní charakteristika a pojmy: úloha barvy; Henri Matisse, Andre Derain...
- Expresionismus základní charakteristika a pojmy: skupiny Der Blaue Reiter a Die Brücke
- Edvard Munch, Ernst Ludwig Kirchner, Emil Nolde, Vasilij Kandinskij, Franz Marc, Marc Chagall, Paul Klee, Josef Váchal, Bohumil Kubišta, Emil Filla, Antonín Procházka, Otakar Kubín,
- Kubismus základní charakteristika a pojmy:
- Pablo Picasso, Georges Braque, Juan Gris, Fernand Léger, Robert Delaunay, Kazimir Malevič, Marcel Duchamp, ...
- Český kubismus základní charakteristika a pojmy: kuboexpresionismus, skupina, Osma, Skupina výtvarných umělců, Artěl - Bohumil Kubišta, Emil Filla, Otto Gutfreund, Antonín Procházka, Václav Špála, Josef Čapek
- počátky abstrakce základní charakteristika a pojmy:
- František Kupka, Vasilij Kandinskij, Robert Delaunay, Piet Mondrian, Constantin Brancusi,
- orfismus základní charakteristika a pojmy:
- František Kupka, Robert Delaunay, Kazimir Malevič, Francis Picabia
- suprematismus základní charakteristika a pojmy:
- Kazimir Malevič
- konstruktivismus základní charakteristika a pojmy:
- Alexander Rodčenko, Ej Lisickij, Naum Gabo, Antoine Pevsner, Karel Malich
- neoplasticismus základní charakteristika a pojmy:

-skupina De Stijl, Piet Mondrian

- Akční formy umění základní charakteristika a pojmy: happening, performance, event, body art; hnutí Fluxus, skupina Aktual;

-Charlotte Moorman, Allan Caprow, John Cage, Wolf Vostell, Joseph Beuys, Vladimír Boudník, Milan Knížák

- land art základní charakteristika a pojmy:

-Christo, Andy Goldsworthy, Miloš Šejn, Ivan Kafka, Magdalena Jetelová, ...

- konceptuální umění základní charakteristika a pojmy:

-Joseph Kosuth, Robert Barry, Jiří Valoch, Jiří Kovanda, Ján Mančuška,

- instalace základní charakteristika a pojmy:

-Ilja Kabakov, Chris Burden, Dalibor Chatrný, Milena Dopitová, David Černý, ...

- video art základní charakteristika a pojmy:

-Bill Viola, Nam June Paik, Tomáš Ruller, Pipilotti Rist, ...

- postmodernismus základní charakteristika a pojmy:

-Yasumasa Morimura, Milan Kunc...

Osobnosti, skupiny, události, výstavy, ocenění, fenomény poslední doby a současného výtvarného světa.

- Sestry Válovy, Kateřina Šedá, František Skála, Petr Nikl, Milan Grygar, Marian Palla, Milan Knížák, Jiří Kovanda, Adriana Šimotová, Magdalena Jetelová, Kryštof Kintera, David Černý, Jiří Černický, Vladimír Kokolia, Michal Gabriel, Lukáš Rittstein, Tomáš Vaněk, Lukáš Hoffman, Ján Mančuška, Eva Kořátková, Jaroslav Róna, Tereza Damcová

- Rafani, Ztohoven, Guma guar, Pode Bal, Bolt948, Comunita Fresca

- Cena Jindřicha Chalupeckého

- Fenomén street artu, graffiti, veřejného umění

- Domácí a světová muzea a galerie moderního umění – Národní galerie, Dox, Muzeum Kampa, Galerie Rudolfinum, Galerie hl. města Prahy, Pinakothek der Moderne v Mnichově, Tate Modern Gallery, Centre G. Pompidou, Guggenheimovo muzeum v NY, Ermitáž v Petrohradě, ...

- Domácí a světové přehlídky současného umění – Bienále Benátky, ...